

Witold Hensel, Bożena Dzieduszycka

Kruszwica, woj. bydgoskie.
Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 16, 116-117

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i żelazne. Na szczególną uwagę zasługuje odkrycie jednego tzw. grobu komorowego, założonego w dużej kolistej jamie, na dnie której rysowały się zarysy czworobocznej komory drewnianej /grób nr 3688/. Grób ten wyposażony był w ponad 20 naczyń glinianych oraz w nóż żelazny i osełkę kamienną.

KOPRZYWNICA
woj.tarnobrzeskie
Stanowisko "Łysa Góra"

patrz
epoka brązu

KORZECZNIK, gm.Kłodawa
woj.konińskie
Stanowisko 14

patrz
paleolit i mezolit

KRUSZWICA
woj.bydgoskie
Stanowiska 2 i 17

patrz
wczesne średniowiecze

KRUSZWICA
woj.bydgoskie
Stanowisko 3

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materiałnej
Zakład Archeologii
Wielkopolskiej w Poznaniu

Badania pod kierownictwem prof.dr. Witolda Hensla prowadziła dr Bożena Dzieduszycka. Finansował IHM PAN. Pierwszy sezon badań. Osada ludności kultury łużyckiej, osada wczesnośredniowieczna.

Badania wykopaliskowe na stanowisku 3, przylegającym od południa do Góry Zamkowej /stanowisko 2/ miały na celu określenie funkcji i chronologii tego stanowiska, usytuowanego na niewysokim wyniesieniu na półwyspie jeziora Gopła. Niektórzy badacze wskazywali na istnienie tu grodu wczesnośredniowiecznego.

Wykopy usytuowane w trzech punktach stanowiska miały na celu stwierdzenie istnienia umocnień przypuszczalnego grodu. W trakcie badań stwierdzono, że najstarszy poziom osadniczy związany jest z osadnictwem kultury łużyckiej okresu halsztackiego. Z poziomem tym wiążą się dwie jamy zawierające ceramikę i kości. Obiekty owe zalegały na kulminacji niewielkiego wyniesienia, prawdopodobnie utworzonego podczas progresji wód Gopła. Następna faza osadnicza przypada na młodsze fazy wczesnego średniowiecza. Stwierdzono, że w końcu X i początku XI w. liczyć się należy z okresowymi wylewami Gopła. Na skutek tych wylewów odkryty tam obiekt, datowany na schyłek X w. przykryty został warstewkami akumulacyjnymi. Następny poziom osadniczy uchwycony na badanym stanowisku łączyć należy z wiekiem XIII. Wówczas nastąpiła kolejna, tym razem długotrwała faza progresji wód Gopła, co w rezultacie przyniosło sekwencje warstw akumulacyjnych.

Badania pozwoliły zweryfikować dotychczasowe hipotezy na temat rozplanowania południowej części centralnej aglomeracji kruszwickiej. Nie stwierdzono śladów istnienia tu umocnień obronnych. Na badanym stanowisku egzystowało zarówno w okresie halztackim, jak i w młodszych fazach wczesnego średniowiecza osadnictwo o labilnym charakterze, determinowane progresjami wód Gopła.

Materiały z badań przechowywane są w ZAW IHKM PAN.

MADELY, gm.Pątnów woj.sieradzkie Stanowisko 2	patrz epoka brązu
MOKRE, gm.Zamość woj.zamojskie Stanowisko 1	patrz wczesne średniowiecze
NIECHMIRÓW-MAŁA WIEŚ, gm. Burzenin-Konopnica woj.sieradzkie Stanowisko 1 /74-75/	patrz epoka brązu
NIESUŁOWICE, gm.Milicz woj.wrocławskie Stanowiska 2 i 6	patrz epoka brązu
NOWY BARKOCZYN, gm.Nowa Karczma woj.gdańskie Stanowisko 3	Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadził mgr Janusz Podgórski. Finansował WKZ w Gdańsku. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko płaskie kultury łużyckiej i wschodniopomorskiej z okresu Hallstatt C-D.

Przebadano obszar 1,75 ara. Wykopy usytuowane były na kulminacji wzniesienia i na stoku południowym. Odkryto 9 jam i 1 palenisko /nr 37 - 46/. Obiekty, w większości znajdowały się w partii południowej stanowiska. Na części północno-wschodniej wzniesienia natrafiono, podobnie jak w poprzednim sezonie wykopaliskowym, na wkopy nowożytnie. Odkryte obiekty zawierały niewielkie ilości ceramiki i węgli drzewnych. Ponadto, w trakcie przekopywania terenu, odkryto luzem przepalone kości ludzkie.

Materiał zabytkowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania na tym stanowisku zakończono.

OPOKI, gm.Aleksandrów Kujawski woj.włocławskie Stanowisko 7	patrz epoka brązu
---	----------------------